

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio LVII. In fundo donato, si Ecclesia à donatorio construatur, ad ipsum
spactat, & potest Ecclesia constructa in alium transferri, non attento quod
idem fundus fuerit alteri donatus, quia semper ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

275. lib. 2. in manuscripti. Rota decis. 193. num. 2. par. 2. decis. 81. n. 13. par. 3. recent.
- Non obstat quod Episcopus aliquando Ecclesiam visitaverit, nam non constat de scientia Capituli, cujus iuribus non potuit alioquin præjudicium inferri. *Manu de 40. num. 9. Rota decis. 560. num. 1. & 655. num. 3. par. 3. rec. decis. 197. n. 8. post. Molen. de manuten. nec visitationes loquuntur de Ecclesia, sed de confraternitate, quæ quid leparatum ab Ecclesia, ita ut ab una ad aliam non possit inferri: Petr. de Ubi. de canon. port. Episcop. num. 9. & 22. Rota coram bon. mem. Coccino. decis. 772. numer. 2. hodie non agitur de jure visitandi, quod ultrò potuit competere Episcopo auctoritate sibi delegata à Sede Apostolica ex dispositione Sacri Concilii Tridentini, sess. 21. cap. 8. & sess. 21. cap. 8. de reformat.*
- Et ita decum Capitulo tantum informante, altera tamen parte sæpè citata.

DECISIO LVII.

In fundo donato, si Ecclesia à donatario constructatur, ad ipsum spectat, & potest Ecclesia constructa in alium transferri, non attento quod idem fundus fuerit alteri donatus, quia semper præferendus est primus donatarius, cui traditus fundus antea fuit, & traditio ex quibus probetur.

R. P. D. Bichio.

Cathacen. Ecclesiæ.

Mercurii 10. Junii 1643.

SUMMARIUM.

1. Renovationes successivis temporibus facta primam concessionem per necessitatem sup. 2. Instrumenta ad invicem administrentur, & sumentum recipiunt.

3 Junii

Interim-
pressas Bi-
chii decis.
333.

- 3 Junctis maximè antiquitate temporis ultra centum annos.
- 4 Observantia dat robur scripturis etiam informibus.
- 5 Donatio transfert rei donatæ dominium in donatarium.
- 6 Dominus fundi, in quo fuit constructa Ecclesia, est etiam ipsius Ecclesia Dominus.
- 7 Ecclesiam construens fit illius Dominus.
- 8 Disputatio, sive beneplacitum Apostolicum ex cursu longissimi temporis cum observantia præsumitur.
- 9 Conjecturæ ad probandum dominium insimul jungi debent.
- 10 Recognitiones, seu solutiones factæ intelliguntur in vim præcedentis tituli.
- 11 Res aliena concedi, aut donari scienti à sciente non potest.
- 12 Acceptatio est actus reiterabilis, & in favorabilibus ex sola scientia donationis præsumitur.
- 13 De jure tertii allegari, nec excipi potest.
- 14 Præsertim quando ipsa pars non dat de d. sensu.
- 15 Consensus resultat ex longa tacurnitate.
- 16 Donatio secundam præjudicium primi donatarii nihil operari potest, cui ex priori donatione dominum fuerat
- 17 Donatarius primus semper præfertur secundo, si res donata cum effectu fuit tradita.
- 18 Traditio rei donatæ probatur eo ipso, quod donatarius de re donata dispossuit.
- 19 Res inter alios acta, tertio præjudicare non potest.
- 20 Effectivatio in parte præsumitur etiam in reliquis.
- 21 Ecclesia præsumitur constructa à Domino fundi, maximè si illam construere tenebatur.
- 22 Extraneus præferri non potest in constructione Ecclesie, in vico Domino fundi.
- 23 Actus separati, & nihil habentes commune cum re, de qua agitur, non probant.
- 24 Actus æquivoci, & clandestini nihil operantur sine scientia, & patientia ejus, de cuius præjudicio agitur.
- 25 Breve obtentum non facta mentione inris, tanquam subrepticium non suffragatur.
- 26 Privilegium simpliciter loquens de Ecclesiis comprehendit Ecclesias postea adificatas.
- 27 Lex semper loquitur ibid.

Comitas Cathacensis dedit situm ad construendam Ecclesiam Jo. Soldato, cui deinde Capitulum Lateran. concessit facultatem construendi & erigendi Ecclesiam sub invocatione S. Jo. Bapt. prout vigore talis facultatis Soldatus construxit, & constructam donavit unâ cum fundo eidem Capitulo, ut constat ex publicis instrumentis relatis in monitorio A. C. sub die 31. Octob. 1532. transumpto ex proprio originali, cujus fides nec non dd. Instrumentorum, & aliorum ad eorû observantiam productorum corroboratur, quia fuerunt extracta ex publico Archivo, & pleraque recog-

- recognita, & concordatum instrumentum ex aduerso productum Anni 1574. dato à communitate, tum aliud monitorium de Anno 1577. & renovationes huiusmodi factas à Capitulo, quæ primam concessionem perneceffe supponunt. *Mant. de tacit. lib. 2. tit. 6. num. 9.* nam instrumenta ad invicem admittuntur, ac solum recipiunt, *Aym. cons. 231. numer. 12. Marc. Brun. consil. 52. num. 11. cum aliis allegat. per Modern. Carpen. controvers. Foren. cap. 6. num. 41. Rot. decif. 191. num. 5. par. 1. recent.* iuncta maximè antiquitate temporis ultra centum Annos, *Menc. consil. 21. num. 33. Rot. decif. 42. num. 5. par. 5. recent.* & observantia, quæ datæ scripturis etiam infortibus, *Rot. decif. 482. num. 1. & 2. par. 1. decif. 18. num. 1. par. recent. decif. 757. num. 5. coram bon mem. Buratio.*
- Hinc sub die 23. Junii 1642. decifum fuit Ecclesiam prædictam spectantem Capitulum Lateranense titulo donationis ei, ut supra factæ à Soldato, quem Dominum fuisse constat ex præcedenti donatione sicut reportata à communitate, donatio enim transfert rei donatæ dominium in donatarium, *l. si quis argentum, præc. lib. donat. l. prima. Cod. de revoc. donat. Pont. cons. 32. num. 3. lib. 2. Ciriac. controu. 645. num. 40.* qui etiam Ecclesiæ Dominus erat, tum propter dominium fundi, in quo constructa, *l. adeo, §. cum in solo, ff. acq. rer. dom. §. ex aduerso, insit. de rer. divis. de rer. divis. & potuit contruendo Dominus fieri, ac donando Dominum fieri Capitulum, quamvis ipse professus esset in religione prædicatorum stante benedictio, ac dispensatione Apostolicâ, quæ ex longissimi temporis cursu cum oblatione præsumitur, *Gabr. cons. 82. numer. 30. lib. 2. Seraph. decif. 1042. numer. 2. adden. ad mem. Gregorii XV. decif. 343. num. 4. & 5. Rot. decif. 381. num. 15. par. 5. recent.**
- Construxisse autem, ac donasse Capitulo probatur ex prædictis instrumentis ac monitorio accedentibus conjecturis ponderatis in alia decisione, quam hodie opposito dubio super eisdem Domini confirmarunt, iungendo præsertim omnes conjecturas simul, ut debet, *Surd. consil. 1. num. 53. & 54. Menoch. consil. 687. num. 18. lib. 2. decif. 409. num. 20. par. 5. recent.* & ponderando, quod recognitiones confraternitatis erga Capitulum non possunt referri ad titulum simplicis protectionis, quia tunc promissæ explicite ratione domini in instrumento concessionis, à quo tanquam à sua causa declarantur, *l. 3. §. verum. ff. manum. Surd. consil. 202. num. 17. & decif. 10. num. 2. Osac. decif. 167. num. 25. & seq. Rot. decif. 91. num. 5. par. 1. recent.*
- Nec obstant, quæ ex aduerso opposita fuerunt, quod enim monitorium Anni 1632. sit erroneum, eo quia supponit præcessisse acceptationem Capituli, quod tamen post 20. dies acceptasse apparet ex publico instrumento, tollitur facili negotio, cum tale instrumentum contineat formaliter acceptationem, sed concessionem, quam postea Capitulum fecit Soldato, & Confraternitati, dictaque concessio magis præ-

bat, quod antea Capitulum donationem Soldati acceptaverat, cum acquisitio præcedat prioritate temporis alienationem, & res aliena concedi, aut donari scienti à sciente non possit. *Castr. per illum text. in l. adibus, §. ult. ff. de donat. Mart. de tacit. lib. 13. tit. 13. num. 12. 19.* & acceptatio sit actus reiterabilis, atque in favorabilibus ex sola scientia donationis præsumatur, *Rolan. consil. 19. num. 34. lib. 1. Bursatt. consil. 304. nu. 55. Rimin. consil. 108. num. 13. Menoch. consil. 371. num. 19. Surd. decis. 111. num. 13.*

Quod verò Soldatus donaverit Capitulo sub conditione, quatenus communitas Cathacensis consentiret, nec tamen de ejus consensu constet, allegari non potest ab Episcopo, cui non licet excipere de jure tertii. *Ruin. consil. 2. num. 2. in fin. lib. 1. Ceph. consil. 3. n. 22. Rol. consil. 57. n. 10. l. 3. Surd. consil. 351. n. 42. Grat. discept. 511. n. 6. eo minus, quia communitas ipsa non dat de dissensu. Bart. in l. 2. num. 1. Socc. ibidem num. 8. ff. de excep. rei judic. Rimin. Sen. consil. 599. num. 8. vers. replicatur, Thes. decis. 4. num. 3. Rot. decis. 2. num. 4. par. 1. divers. decis. 265. num. 3. par. 1. recent. ac tacendo per longum tempus dicitur consensisse, *Alex. consil. 79. num. 4. & 5. lib. 1. Socc. consil. 15. num. 54. lib. 1. Crac. controvers. 111. num. 9.**

Non obstat, quod postmodum de Anno 1538. communitas eundem situm antea donatum Soldato concesserit Confraternitati, & Confraternitas de Anno 1539. obtinuerit ab ordinario Canonicam institutionem Ecclesiæ, & Confraternitatis, subijciendo se jurisdictioni Ordinarii, quia neutrum fieri potuit in præjudicium Soldati, & Capituli ab eo causam habentis, cui ex priori concessione dominium quaesitum fuerat, *Cassan. consil. 53. num. 55. ex text. in l. id quod nostrum, ff. de reg. iur. Bald. in l. constante, in ult. notab. Cod. de donat. Cancr. var. resol. lib. 1. cap. 8. sub num. 180. Surd. decis. 29. num. 7. Et semper præferendus est primus donatarius, cui situs traditus fuit, l. quoties, Cod. rei vindic. *Alex. consil. 14. num. 3. lib. 1. Gabr. de empt. & vend. concl. 2. nu. 8. l. 18.* traditusque probatur, quia de eo disposuit favore Capituli, ibique Ecclesiam constituit, ut per *Cocin. decisione 31. num. 5. Bursatt. decis. 217. num. 2.**

Et quatenus ex dd. instrumentis Anni 1538. & 39. infertur ad effectuationem priorum concessionum, respondetur pariter, quod illatio hujusmodi nititur instrumentis, quæ tanquam res inter alios acta non nocent Capitulo, *l. sape. de re jud. si unus, §. ante omnia, ff. de part. & utrobique notant DD. Surd. decis. 109. numer. 9. Rot. in terminis Ecclesiæ, decis. 208. num. 8. par. 1. recent. quo minus, quia ex deductis in prima decisione probatur effectuatio, nec ipse ordinarius negat, quin Ecclesia sit sub protectione Capituli; protectio autem hujusmodi fundetur necesse est originaliter in instrumentis celebratis cum Soldato de Anno 1532. quæ dum apparent effectuatæ in parte, præsumitur, habuisse effectum in reliquis ibi contentis. *Garz. de benef. par. 12. cap. 2. num. 294. Adde. ad san. mem. Greg. XV. decis. 557. num. 9. Rot. decis. 569. in fin. par. 4. divers. & Ecclesia, quam fuisse constructam non negatur, præsumitur constructa à Soldato, quia erat Dominus fundi, & vigore primi contractus construe-**

re tenebatur. *Abb. consil. 54. sub num. 2. vers. nunc etiam par. 1. ex text. in l. 2. Cod. de pupill. praestan. Rot. in Lunen. Sazanen. Capellania 9. Junii 1600. coram bon. mem. Coc*
 22 *Sacrato, nec alius in construendo ei invito praefecti potuit. Cambert. de iure patr. lib. 3. art. 5. quest. 7. sub num. 6. & 7. in fin.*
 23 Non obstant actus obedientiales confraternitatis erga Episcopum, quia nil habent commune cum Ecclesia, de cuius dominio hodie strictè agitur, & est quid separatum à confraternitate, *Pet. de Ubald. de Canon. Episcop. num. 9. & 22. Cocc. decis. 472. in 2.*
 24 & alii actus, qui ex aduerso allegantur pro Episcopo, & quivoci saltem sunt, vel de destini inficio Capitulo, cuius consensus, aut scientia, & patientia requirebatur, ut praedictarent, *l. quoties, §. servitutum, ff. de servit. Bald. in l. 2. numer. 22. & seqq. C. de servit. & ag. Ruin. consil. 163. num. 6. lib. 5. ultra allegat. in prima decis. §. fin. prout claudes*
 25 *stinum & subrepticium est Breve obtentum à san. mem. Paulo V. de Anno 1614. quod non fuit narratum Papæ jus Capituli Lateranensis, ut debuit, & alioquin non potest allegari in ejus praedictum l. 2. §. quis à Principe, ff. ne quid in loc. pub. Gemm. in l. 3. de prescript. in 6. Buratt. decis. 576. num. 5.*
 Ad visitationes fuit specialiter responsum in prima decisione, & ulterius animadvertum, quod unica tantum datur visitatio ante Concilium Trident. nec hodie quaestio de jure visitandi, sed de dominio Ecclesiarum ita ut intret privilegium Capitulo Lateranensi concessum à san. mem. Bonifacio VIII. quod quia generaliter dicitur de Ecclesia, comprehendit etiam Ecclesias postea edificatas, nam lex semper loquitur. *l. Arriani, Cod. de hered. Franc. in cap. unico, nu. 1. & ibi Gemin. nu. 8. de excep. Pralat. in 6. Castr. consil. 235. sub num. 1. post med. vers. restat respondere. lib. 1. & in terminis privilegii est text. in cap. quia circa de privileg. & notat gloss. penult. in cap. ex parte de decim. Rota in Cracovien. juris legendi. 19. Junii 1626. coram bon. mem. Cocchino & 1629. coram D. Cardin. Ubaldo, impress. par. 5. recent. decis. 265. num. 40. & duobus quod quid dixerit Calder. conf. 12. de privilegii, qui non loquitur de privilegio Bonifacii VIII. & circa finem contrarium admittit, quando privilegium dicitur in definitè.*
 Et ita decisum utraque &c.

DE-

